

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА НАВЧАННЯ

УДК 378.148:811

DOI <https://doi.org/10.57125/pedacademy.2024.05.29.21>

Культурна компетенція як ключовий аспект викладання іноземних МОВ

Шикун Алла Володимирівна

асистент кафедри іноземних мов Національного університету водного господарства та природокористування, 33028, м.Рівне, вул. Соборна 11, Україна, ORCID <https://orcid.org/0000-0003-2043-014X>

Прийнято: 17.05.24 | Опубліковано: 29.05.24

***Анотація.** У статті досліджується роль культурної компетенції у викладанні іноземних мов та її вплив на ефективність навчального процесу. Зважаючи на зростаючу глобалізацію, культурна компетенція стає невід'ємною складовою сучасної освіти, особливо у сфері вивчення мов. Метою дослідження є аналіз впливу культурних аспектів на мотивацію та успішність студентів, а також оцінка існуючих навчальних програм на предмет інтеграції культурних компонентів. Методологія включає огляд літератури, а також аналіз навчальних матеріалів. Результати дослідження показують, що включення культурної компетенції у навчання сприяє покращенню розуміння мови та контексту, підвищує мотивацію студентів, але також виявляються певні виклики у впровадженні цих аспектів. Стаття завершується рекомендаціями*

для викладачів та освітніх установ щодо ефективної інтеграції культурної компетенції у програми навчання іноземних мов. Виявлені результати свідчать про те, що студенти, які навчаються з урахуванням культурних аспектів, демонструють вищі результати у володінні мовою та вміння застосовувати її у міжкультурному контексті. Крім того, аналіз показує, що викладачі, які активно використовують культурні компоненти у своїй роботі, сприяють підвищенню зацікавленості та залученості студентів до навчального процесу. Викладачі, які свідомо звертають увагу на культурну компетенцію, не лише допомагають розширенню кругозору студентів, але й створюють умови для їхнього глибшого розуміння іноземної мови в контексті реальних міжкультурних взаємодій. Вони активно застосовують інтерактивні методики, що включають елементи культурної адаптації та сприяють формуванню толерантного підходу до різноманітності культурного середовища. У статті розглядаються практичні рекомендації щодо подальшого розвитку цього напрямку в освіті.

***Ключові слова:** міжкультурна комунікація, глобалізація, навчальні програми, мотивація студентів, викладацькі методики.*

Cultural competence as a key aspect of foreign language teaching

Alla Volodymyrivna Shykun,

assistant of the department of foreign languages of the National University of Water and Environmental Engineering, 33028, Rivne, st. Soborna 11, Ukraine, ORCID
<https://orcid.org/0000-0003-2043-014X>

***Abstract.** The article examines the role of cultural competence in teaching foreign languages and its influence on the effectiveness of the educational process.*

Given the growing globalization, cultural competence is becoming an integral part of modern education, especially in the field of language learning. The purpose of the study is to analyze the influence of cultural aspects on the motivation and success of students, as well as to evaluate existing educational programs for the integration of cultural components. The methodology includes a literature review, questionnaires as well as an analysis of educational materials. The results of the study show that the inclusion of cultural competence in teaching contributes to the improvement of understanding of the language and context, increases the motivation of students, but certain challenges in the implementation of these aspects are also revealed. The article concludes with recommendations for teachers and educational institutions regarding the effective integration of cultural competence into foreign language learning programs. The revealed results indicate that students who study with cultural aspects in mind demonstrate higher results in language proficiency and the ability to use it in an intercultural context. In addition, the analysis shows that teachers who actively use cultural components in their work contribute to increasing the interest and involvement of students in the educational process. Teachers who consciously pay attention to cultural competence not only contribute to broadening the horizons of students, but also create conditions for their deeper understanding of a foreign language in the context of real intercultural interactions. They actively use interactive methods that include elements of cultural adaptation and contribute to the formation of a tolerant approach to the diversity of the cultural environment. The article discusses practical recommendations for the further development of this direction in education.

Keywords: *intercultural communication, globalization, educational programs, student motivation, teaching methods.*

Постановка проблеми. В умовах глобалізації та зростаючої міжкультурної взаємодії, вивчення іноземних мов набуває особливого значення. Однак, традиційні методи викладання, які зосереджені переважно на граматиці та лексичному матеріалі, не завжди враховують важливість культурного контексту. Це призводить до того, що студенти можуть засвоювати мову на базовому рівні, але не досягають високого рівня комунікативної компетенції, яка включає розуміння культурних нюансів та контексту використання мови. Культурна компетенція, як невід'ємна складова успішного вивчення іноземних мов, охоплює знання, навички, що дозволяють особі ефективно спілкуватися та взаємодіяти з представниками інших культур. Недостатня увага до цієї складової може призводити до низької мотивації студентів, зниження їх зацікавленості у вивченні мови та невміння застосовувати мовні знання у реальних міжкультурних ситуаціях. На сьогоднішній день у багатьох навчальних закладах відсутня систематична інтеграція культурних компонентів у програми навчання іноземних мов. Це обумовлено як недостатнім усвідомленням важливості культурної компетенції, так і браком методичних матеріалів та підходів, що дозволяють ефективно інтегрувати культурні аспекти у навчальний процес. Відтак, виникає нагальна потреба у дослідженні ролі культурної компетенції у викладанні іноземних мов, розробці методик та рекомендацій для її інтеграції у навчальні програми. Необхідно з'ясувати, яким чином культурна компетенція впливає на мотивацію та успішність студентів, які саме аспекти культури є найбільш значущими для вивчення конкретних мов, та як ці аспекти можуть бути ефективно впроваджені у процес навчання. Дослідження цієї проблеми сприятиме підвищенню якості навчання іноземних мов, покращенню міжкультурного розуміння та підготовці студентів до успішної комунікації у глобалізованому світі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У статті, авторами якої є Чіма Абімбола Іден з Університету Стратклайда у Великій Британії, Онібучі Ннеамака Чісом з Національного екзаменаційного центру Нігерії та Ідову Сулаймон Аденії з Університету Ібадану в Нігерії, розглядається актуальна тема культурної компетентності в освітньому процесі. Стаття наголошує на стратегіях підвищення залученості в вивчення культурних аспектів та усвідомлення різноманітності в освітніх установах. Автори підкреслюють, що для системної зміни необхідна інституціональна підтримка культурної компетентності, включаючи освітні політики та навчальні програми, що відображають зобов'язання щодо різноманітності, рівності та інтеграції студентів різних культур. Лідери навчальних закладів відіграють важливу роль у створенні культури поваги і цінності різноманітності серед учнів і персоналу. Також, автори вказують на потенціал технологій для підтримки культурної компетентності через віртуальні обмінні програми, багатокультурні цифрові ресурси та онлайн-форуми для міжкультурного діалогу [Chima, p.383].

Стаття, автором якої є Ван Х. (2023), в журналі «Дослідження викладання мов» розповідає про практичне дослідження, яке використовує міжкультурний підхід для інтеграції в'єтнамських та індонезійських культурних аспектів у класи тайванського університету з вивчення англійської як іноземної мови [Wang, p.1032]. Для цього було розроблено курс на основі контент-аналізу, який включав теми культури їжі, способу життя та міжособистісної взаємодії. Протягом 18 тижнів програми з англійської викладалась з основним акцентом на підвищення міжкультурної компетентності студентів і вивчення англійської мови. В результаті було виявлено значний ріст міжкультурної компетентності у студентів, багато з яких також наголосили, що курс сприяв вивченню англійської мови [Wang, p.1032].

Сйоен М. М. (2021) у статті опублікованій в журналі «Scandinavian Journal of Educational Research» досліджує, як міжкультурні практики можуть сприяти міжкультурному навчанню у норвезькій освіті. Дослідження вивчає досвід студентів, які мали практику викладання в Танзанії. Аналіз їх наративів підтверджує, що багато студентів переоцінюють свій прогрес у досягненні міжкультурної компетентності, особливо коли вони стикаються зі значним культурним непорозумінням, що спонукає їх висловлювати стереотипні думки про тих, хто відрізняється в питанні культури [Sjøen, p.1].

Стаття від О. Р. Ерен (2021) у журналі «Computer Assisted Language Learning» розглядає потенціал телеоб'єднання у багатокультурних навчальних середовищах для підвищення критичної культурної свідомості серед 50 майбутніх вчителів англійської мови через співпрацю з викладачами з п'яти країн Європи. Дослідження, засноване на моделях міжкультурної компетентності Бірам та Бенетт, використовує як кількісні, так і якісні методи для вимірювання розвитку міжкультурної компетентності учасників протягом восьми тижнів. Результати свідчать про значний вплив телеоб'єднання на критичний розвиток міжкультурної свідомості студентів, зокрема на їхнє розуміння різноманітності, прагматичну культурну позицію та спрощення стереотипів [Eren, p.1].

Праця С. Хекет та співавторів (International Journal of Educational Technology in Higher Education) досліджує ефективність Collaborative Online International Learning (COIL) на розвиток міжкультурної компетентності у вищій освіті. Дослідження використовувало квазі-експериментальний дизайн з участю 108 студентів з Нідерландів та США, результати якого показали значний зріст міжкультурної компетентності у групі студентів зі США, що брали участь в COIL, порівняно з контрольною групою [Hackett, p.2].

У дослідженнях вчені використовують різні підходи для розвитку міжкультурної компетентності студентів, такі як культурно-орієнтоване викладання мов, міжкультурна практика, телеоб'єднання та Collaborative Online International Learning (COIL). Культурно-орієнтоване викладання і міжкультурні практики сприяли розширенню культурного розуміння і зниженню стереотипів, хоча студенти іноді переоцінювали свої напрацювання. Телеоб'єднання показало значний фокус на критичну міжкультурну свідомість, покращуючи розуміння різноманітності. Використання COIL продемонструвало ефективність у підвищенні міжкультурної компетентності, особливо серед студентів зі США.

Дослідження, проведені різними авторами, демонструють значний вплив різних підходів на розвиток міжкультурної компетентності у студентів. Вчений Х. Ван у своєму дослідженні показав ефективність використання культурно-орієнтованого викладання, інтегруючи культурні теми у курс англійської мови, що сприяло зростанню міжкультурної компетентності [Wang, p.1032]. Дослідник О. Ерен акцентував увагу на телеоб'єднанні, що показало значний вплив на міжкультурну комунікацію, покращуючи розуміння різноманітності та знижуючи стереотипи [Eren, p.1]. С. Хакетт та інші автори досліджували ефективність Collaborative Online International Learning (COIL), яке продемонструвало позитивний вплив на розвиток міжкультурної компетентності, особливо серед студентів зі США [Hackett, p.2].

Загалом, підходи, використані в дослідженнях, включають культурно-орієнтоване викладання, телеоб'єднання, використання штучного інтелекту в телеколаборації (С. Маккалум), та впровадження міжкультурних завдань за допомогою відеокліпів (А. Сусіло, П. Ян, Р. Ци) [Susilo, Yang, & Qi; McCallum, p.4]. Модель культурної метаусвідомлення в навчальних дизайнах (Л. Хуанг) та використання літератури для викладання культури інших (Латифатул Ісро'ія, Дві Іма Хермінінгсіх) також показали позитивні результати у розвитку

міжкультурної компетентності [Huang, 1126141; Latifatul, Herminyning, p.136]. Дослідження використання доповненої реальності вченими С. Лю, С. Гао, К. Джі та розвиток міжкультурної компетентності у бізнес-англійській (Н. Мебітил) ще раз підтверджують важливість інноваційних підходів у цьому процесі [Liu, Gao and Ji; Mebitil, p. 48]. Дослідження, проведені вченими Й. Му і Б. Ю (Y. Mu, B. Yu), показали ефективність інноваційного викладання у Китаї для розвитку міжкультурної компетентності у студентів бізнес-англійської [Mu, 101747].

Отже, загальні результати досліджень свідчать про важливість різноманітних методів та інструментів для ефективного розвитку міжкультурної компетентності у студентів, що є ключовим аспектом сучасної освіти.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Варто наголосити на необхідності подальшого дослідження щодо оптимальних стратегій інтеграції культурної компетенції у викладання іноземних мов. Особливу увагу варто звернути на розробку конкретних методик, інструкцій для викладачів, які б дозволяли ефективно інтегрувати культурні аспекти у навчальний процес.

Додатково, потрібно дослідити, які саме культурні складові мають найбільший вплив на навчання і вивчення мови в конкретних культурних та соціальних контекстах, щоб розробити програми навчання, що максимально враховують потреби студентів з різних культурних середовищ.

Формулювання цілей статті (постановка завдання):

1. Дослідити вплив культурної компетенції на процес викладання іноземних мов.
2. Визначити ключові аспекти культурної компетенції, які впливають на мотивацію студентів у вивченні мов.
3. З'ясувати, як викладачі можуть ефективно впроваджувати культурні аспекти у навчальний процес з метою покращення результативності навчання.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням здобутих наукових результатів.

Культурна компетенція є важливим аспектом у сучасній педагогіці, особливо у викладанні іноземних мов. Вона включає в себе розуміння, повагу та інтеграцію культурних відмінностей у навчальний процес, що сприяє створенню більш інклюзивного та ефективного навчального середовища. Культурна компетенція — це здатність ефективно спілкуватися з людьми з різних культурних контекстів. Вона включає розуміння культурних особливостей, норм, цінностей та переконань, а також вміння адаптуватися до цих відмінностей. У контексті викладання іноземних мов культурна компетенція допомагає викладачам не лише передавати мовні знання, але й сприяти міжкультурному розумінню.

Культурна компетентність в освіті визначається як важлива складова сучасного освітнього дискурсу, спрямована на створення навчальних середовищ, які відзначаються різноманіттям і сприяють рівноправним можливостям для всіх учнів. Через практики культурно адаптованого викладання, освітяни можуть використовувати різноманітні культурні контексти учнів для покращення навчального процесу. Це включає в себе використання культурно значущого змісту, перспектив і навчальних підходів, які відповідають життєвому досвіду учнів. Для підвищення культурної компетентності важливим є систематичний професійний розвиток для педагогів, включаючи тренінги та семінари, які розширюють їхнє розуміння культурної різноманітності, несвідомих упереджень і стратегій. Додатково, важливо розвивати партнерство з громадськими організаціями і залучати родини з різних культурних середовищ, що збагачує навчальне середовище і зміцнює культурні зв'язки [Chima, p.383]

Інтеграція культурної компетенції у викладання іноземних мов має кілька ключових переваг:

1. Підвищення мотивації студентів. Коли студенти бачать, що їх культурні особливості та цінності визнають та поважають, вони стають більш вмотивованими до навчання. Це створює сприятливе навчальне середовище, де студенти відчують себе включеними в процес та важливими [Chávez, p.127].

2. Покращення розуміння та засвоєння мови. Використання культурних контекстів у навчанні допомагає студентам краще розуміти мовні нюанси та реалії. Це може включати вивчення ідіом, культурно значущих термінів та контекстів, що робить вивчення мови більш осмисленим та глибоким [Chima, p.383].

3. Розвиток міжкультурної компетенції. Вивчення іноземної мови з акцентом на культурну компетенцію допомагає студентам розвивати навички міжкультурної комунікації. Це готує їх до взаємодії у глобалізованому світі, де міжкультурна взаємодія стає все більш поширеною [Egen, p.1].

4. Створення інклюзивного навчального середовища. Викладачі, які інтегрують культурну компетенцію у свої методи навчання, сприяють створенню інклюзивного середовища, де всі студенти відчують себе комфортно та залученими до процесу навчання [Huang, 1126141].

Стратегії інтеграції культурної компетенції

Стратегії, які можуть допомогти викладачам інтегрувати культурну компетенцію у свої методи навчання:

1. Інклюзія культурно значущих матеріалів. Використання текстів, відео та інших матеріалів, що відображають різні культурні контексти, допомагає студентам розширити своє розуміння культури та мови [Latifatul, p.136].

2. Активне залучення студентів. Залучення студентів до обговорень та проєктів, що стосуються їх культурного досвіду, сприяє обміну знаннями та досвідом між студентами з різних культур [Liu].

3. Професійний розвиток викладачів. Постійне навчання та розвиток викладачів у сфері міжкультурної компетенції допомагає їм краще розуміти та інтегрувати культурні аспекти у свої методи викладання [McCallum, p.4].

4. Використання сучасних технологій. Технології, такі як доповнена реальність та віртуальні обміни, можуть допомогти студентам взаємодіяти з різними культурами у реальному часі, що сприяє розвитку міжкультурної компетенції [Mebitil, p.48].

Впровадження культурної компетенції у викладання іноземних мов є важливим кроком до створення більш інклюзивного та ефективного навчального середовища. Це сприяє розвитку навичок міжкультурної комунікації, підвищує мотивацію студентів та допомагає їм краще розуміти та засвоювати мову. Використання різноманітних стратегій та сучасних технологій може значно покращити процес навчання, забезпечуючи більш глибоке розуміння культури та мови [Mu, p. 101747].

Для визначення ключових аспектів культурної компетенції, які впливають на мотивацію студентів у вивченні мов, важливо розглянути різні фактори, що впливають на їхню навчальну діяльність та інтерес до іноземних мов.

Перший ключовий аспект, який варто врахувати, - це розуміння культурних контекстів, пов'язаних з мовою, яку вивчають студенти. Чим глибше студенти розуміють культурні особливості та контексти, пов'язані з мовою, тим більше вони можуть ідентифікувати себе в мовних спільнотах та знаходити мотивацію вивчати мову більш систематично та ефективно [Chávez, p. 127].

Другий аспект полягає у розвитку міжкультурної чутливості. Студенти мають бути відкриті до різниці та готові до спілкування з представниками інших культурних груп. Чим більше студенти розвивають свою міжкультурну чутливість, тим більше вони можуть оцінити важливість мовного навчання як інструмента спілкування та розуміння культур [Liu, p. 1234905].

Третім ключовим аспектом є прийняття культурної різноманітності. Учні, які вивчають мову, повинні розуміти, що культурна різноманітність є нормою у сучасному світі і є важливою частиною їхньої освіти. Прийняття та повага до різних культур сприяє формуванню позитивного ставлення до вивчення мови і підтримує мотивацію до активної участі у навчальному процесі [Mebitil, p. 48].

Четвертий аспект стосується використання інтерактивних методів навчання. Використання методів, які активно залучають студентів до мовного вивчення через взаємодію з культурними матеріалами, рольові ігри, дискусії та інші активні форми навчання, може значно підвищити їхню мотивацію і зацікавленість у вивченні мови [Mu, p. 101747].

На основі вищезазначених аспектів, рекомендується використовувати комплексний підхід до навчання іноземних мов, який враховує не лише мовні аспекти, але й культурні контексти. Важливо стимулювати студентів до дослідження та розуміння культур, пов'язаних з мовою, що сприяє їхньому відчуттю приналежності до міжнародної спільноти та розвитку міжкультурних навичок.

Викладачам рекомендовано активно використовувати різноманітні матеріали під час навчання, такі як літературні тексти, відео-матеріали та музичні композиції, що відображають культурні особливості. Важливо стимулювати обговорення культурних аспектів у класі, дозволяючи студентам виражати свої уявлення і враження від матеріалів [Chávez, Longerbeam, White, p.127]. Також доцільно впроваджувати міжкультурні проекти та завдання, що

спонукають студентів до співпраці з представниками різних культур, що дозволяє їм виробляти вміння співпраці і взаєморозуміння [Egen, p. 1].

Для ефективного впровадження культурних аспектів у навчання викладачам слід розвивати свою власну культурну компетенцію, активно вивчаючи та розуміючи культурні відмінності [Mu, Yu, p.101747]. Важливо створювати відкриту атмосферу, де культурні відмінності вбачаються як можливість для навчання та особистісного зростання студентів [Sjøen, p. 1].

Результати дослідження. Результати дослідження показали значний позитивний вплив культурної компетенції на процес викладання іноземних мов. Студенти, які отримували культурно різноманітні матеріали та завдання, показували вищий рівень мотивації до вивчення мов. Особливо важливими аспектами культурної компетенції, що впливають на мотивацію, виявилися сприйняття культурних цінностей і переконань, розуміння інтеркультурних відмінностей і здатність до міжкультурної комунікації [Chávez, Longerbeam, White, p. 127; Egen, p. 1]. Дослідження підтвердило, що впровадження культурних аспектів у навчальний процес може суттєво покращити результативність навчання. Викладачі, які активно використовують культурні матеріали та інтеркультурні завдання, сприяють формуванню у студентів більш високих академічних досягнень і розвитку міжкультурних компетенцій [Mu, Yu, p.101747; Sjøen, p. 1]. Отже, необхідність впровадження культурних аспектів у навчальний процес для підвищення якості освіти та підготовки майбутніх спеціалістів, готових до успішного функціонування в міжнародному середовищі.

Висновки. Дослідження свідчить про ключову роль культурної компетенції у процесі викладання іноземних мов. Включення культурних аспектів у навчальну практику сприяє підвищенню мотивації студентів до вивчення мов і сприяє їх успіхові у навчанні. Важливими факторами, які

впливають на мотивацію, є сприйняття інтеркультурних відмінностей, розуміння культурних цінностей та здатність до міжкультурної комунікації.

Дослідження також підкреслило, що ефективно впровадження культурних аспектів у навчальний процес залежить від активного використання різноманітних методик та матеріалів, які відображають різноманіття культур та досвіду учнів. Викладачі мають враховувати інтереси та потреби студентів, створюючи умови для їхнього занурення в культурний контекст мови, що сприяє зростанню їхньої інтеркультурної компетенції.

Загалом, впровадження культурної компетенції у навчання іноземних мов є стратегічним напрямком для покращення освітніх результатів і підготовки студентів до життя і роботи в глобальному світі. Продовження досліджень у цьому напрямку може допомогти розробити більш ефективні підходи та методики, спрямовані на збагачення культурного досвіду студентів і підвищення їхньої мотивації до вивчення іноземних мов.

Варто звернути увагу на роль професійної підготовки викладачів у контексті культурно орієнтованого викладання, щоб забезпечити їхню готовність до розвитку культурної компетенції у студентів. Нарешті, важливо дослідити вплив культурної компетенції на академічні досягнення і соціальну адаптацію студентів у міжнародному навчальному середовищі.

Список використаних джерел

1. Chávez A. F., Longerbeam S. D., White J. L. Strengths-Based Teaching in Cultural Context. *Teaching Across Cultural Strengths*. New York, 2023. P. 127–165. URL: <https://doi.org/10.4324/9781003447344-5>
2. Chima Abimbola Eden, Onyebuchi Nneamaka Chisom, Idowu Sulaimon Adeniyi. Cultural competence in education: strategies for fostering inclusivity and

- diversity awareness. *International Journal of Applied Research in Social Sciences*. 2024. Vol. 6, no. 3. P. 383–392. URL: <https://doi.org/10.51594/ijarss.v6i3.895>.
3. Eren Ö. Raising critical cultural awareness through telecollaboration: insights for pre-service teacher education. *Computer Assisted Language Learning*. 2021. Vol. 36, no. 3. P. 1–24. URL: <https://doi.org/10.1080/09588221.2021.1916538>.
  4. Huang L. Developing intercultural competence through a cultural metacognition-featured instructional design in English as a foreign language classrooms. *Frontiers in Psychology*. 2023. Vol. 14:1126141. URL: <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1126141>
  5. Latifatul Isro'iyah, Dwi Ima Herminingsih. Teaching the culture of others through English literature. *International Journal of Language and Literary Studies*. 2023. Vol. 5, no. 2. P. 136–146. URL: <https://doi.org/10.36892/ijlls.v5i2.1248>.
  6. Liu S., Gao S., Ji X. Beyond borders: exploring the impact of augmented reality on intercultural competence and L2 learning motivation in EFL learners. *Frontiers in Psychology*. 2023. Vol. 14. URL: <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1234905>
  7. McCallum L. New takes on developing intercultural communicative competence: using AI tools in telecollaboration task design and task completion. *Journal for Multicultural Education*. 2023. URL: <https://doi.org/10.1108/jme-06-2023-0043>
  8. Mebitil N. Exploring Cultural Competence in Business English:.. *Logos Universality Mentality Education Novelty: Social Sciences*. 2023. Vol. 12, no. 2. P. 48–63. URL: <https://doi.org/10.18662/lumenss/12.2/91>.
  9. Mu Y., Yu B. Developing intercultural competence in college business English students: A study of innovative teaching in China. *International Journal of Intercultural Relations*. 2023. Vol. 92. P. 101747. URL: <https://doi.org/10.1016/j.ijintrel.2022.101747>

10. Sjøen M. M. From global competition to intercultural competence: what teacher-training students with cross-cultural teaching experience should be learning. *Scandinavian Journal of Educational Research*. 2021. Vol. 67, no. 1. P. 1–14. URL: <https://doi.org/10.1080/00313831.2021.1990121>.
11. Susilo A., Yang P., Qi R. Developing critical intercultural awareness through video clip-assisted intercultural tasks. *Higher Education Pedagogies*. 2023. Vol. 8, no. 1. URL: <https://doi.org/10.1080/23752696.2023.2235337>
12. The effectiveness of Collaborative Online International Learning (COIL) on intercultural competence development in higher education / S. Hackett et al. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*. 2023. Vol. 20, no. 1. URL: <https://doi.org/10.1186/s41239-022-00373-3>.
13. Trompenaars F., Deardorff D. K., Berardo K. Building Cultural Competence. New York : Routledge, 2023. URL: <https://doi.org/10.4324/9781003443322>
14. Toward a model of informal digital learning of English and intercultural competence: a large-scale structural equation modeling approach / G. Liu et al. *Computer Assisted Language Learning*. 2023. P. 1–25. URL: <https://doi.org/10.1080/09588221.2023.2191652>
15. Wang, H. Facilitating English L2 learners' intercultural competence and learning of English in a Taiwanese university. *Language Teaching Research*. 2023. Vol. 27, no.4. P.1032-1048. <https://doi.org/10.1177/1362168820969359>